

Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring – anpassning till nya EU- regler

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2013/14:221 Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring – anpassning till nya EU-regler. I propositionen föreslår regeringen att de regler som tillämpas för bedömning av konkurrensbegränsningar i avtal mellan företag som avser tekniköverföring anpassas till nya regler som antagits på EU-nivå. Förslaget innebär ändringar i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring	5
Propositionen	5
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:221.

Stockholm den 5 juni 2014

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Jonas Eriksson (MP), Carina Adolfsson Elgestam (S), Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Helena Lindahl (C), Anna Hagwall (SD), Kent Persson (V), Ingela Nylund Watz (S), Johan Johansson (M), Berit Högman (S), Johan Forssell (M), Anna Steele (FP) och Lena Asplund (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2013/14:221 Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring – anpassning till nya EU-regler.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

Europeiska kommissionen presenterade i februari 2013 inför en s.k. offentlig konsultation ett utkast till ny förordning om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om EU:s funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring. Med anledning av utkastet utarbetades på Näringsdepartementet en promemoria med förslag till anpassningar av de motsvarande svenska reglerna. Promemorian har remissbehandlats.

I mars 2014 antog kommissionen förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) på grupper av avtal om tekniköverföring.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att de regler som tillämpas för bedömning av konkurrensbegränsningar i avtal mellan företag som avser tekniköverföring anpassas till de nya EU-reglerna. Förslaget innebär att lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring anpassas till kommissionens förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i EUF-fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring. Anpassningens syfte är att samma materiella regler ska gälla för bedömningen av konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring, oavsett om svensk eller EU:s konkurrensrätt är tillämplig i det enskilda fallet.

Utskottets överväganden

Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring (2008:586).

Propositionen

Konkurrenslagen (2008:579) har som syfte att undanröja och motverka hinder för effektiv konkurrens i fråga om produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter. Lagen är tillämplig på alla företag inom näringslivet och i fråga om all produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter. Konkurrenslagen bygger i huvudsak på den konkurrensrättsliga förbudsprincipen, som innebär att vissa konkurrensbegränsningar i sig är skadliga och därför ska vara förbjudna. Lagens materiella bestämmelser är utformade med EU-rätten som förebild, och avsikten är att konkurrenslagen i materiellt avseende ska likna EU-rättens konkurrensregler så mycket som möjligt.

Enligt konkurrenslagen är avtal mellan företag förbjudna om de har till syfte att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på marknaden eller om de ger ett sådant resultat. Dock föreskrivs i konkurrenslagen att vissa avtal undantas från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. Detta gäller gruppundantag, som innebär att vissa typer av avtal generellt undantas från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. Genom gruppundantaget får parterna i avtalet ett skydd mot ingripanden så länge villkoren för undantag är uppfyllda. Ett gruppundantag påverkar inte tillämpningen av förbudet mot missbruk av dominerande ställning. Gruppundantag regleras sedan hösten 2008 i särskilda lagar, och i konkurrenslagen listas de gruppundantag som nu är i kraft. Där föreskrivs bl.a. att undantag från förbudet gäller för sådana grupper av avtal som avses i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring.

Den nu gällande lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring bygger på kommissionens förordning (EG) nr 772/2004, som genom en hänvisning i gällande lag gjorts tillämplig på avtal som omfattas av konkurrenslagen (2008:579). Kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 upphörde att gälla i slutet av april 2014 och har ersatts av den nyligen antagna förordningen (EU) nr 316/2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i EUF-fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring.

I kommissionens nyligen antagna förordning (EU) nr 316/2014 slås det fast att med uttrycket avtal om tekniköverföring avses ett avtal om licensiering av teknikrättigheter mellan två företag enligt vilket licenstagarens eller dennes underleverantörer ska tillverka avtalsprodukter. Uttrycket avtal om tekniköverföring avser också en överlåtelse av teknikrättigheter mellan två företag för tillverkning av avtalsprodukter där en del av de risker som är förenade med utnyttjandet av den tekniken ligger kvar hos överlåtaren. Undantaget från förbud mot konkurrensbegränsande samarbete ska gälla så länge som de licensierade teknikrättigheterna inte har förfallit, löpt ut eller förklarats ogiltiga eller, i fråga om s.k. know-how, så länge som denna know-how förblir hemlig. Om know-how blir allmänt känd till följd av licenstagarens åtgärder ska undantaget emellertid gälla under avtalets hela löptid. Undantaget ska också tillämpas på bestämmelser i avtal om tekniköverföring som avser licenstagarens köp av produkter eller som avser licensiering eller överlåtelse av andra immateriella rättigheter eller know-how till licenstagaren, om, och i den utsträckning som, dessa bestämmelser är direkt knutna till tillverkningen eller försäljningen av avtalsprodukterna. Av förordningen framgår också att tekniköverföringsavtal mellan konkurrerande företag omfattas av gruppundantaget om parternas sammanlagda marknadsandel inte överstiger 20 procent på någon relevant marknad. När det gäller tekniköverföringsavtal mellan företag som inte konkurrerar med varandra anges att undantaget gäller om parternas respektive marknadsandel inte överstiger 30 procent på någon relevant marknad. Avtal om tekniköverföring som innehåller begränsningar som inte är absolut nödvändiga för att förbättra produktion eller distribution omfattas inte av gruppundantaget.

I propositionen konstaterar regeringen att i och med att kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 upphört att gälla och ersatts av förordning (EU) nr 316/2014 bör svensk rätt anpassas efter den nya förordningen. Regeringen föreslår därför ändringar i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring. Detta för att bibehålla den rättslikhet som eftersträvas på konkurrensrättens område och som för företagen innebär att samma konkurrensregler gäller oavsett om det är EUF-fördraget eller konkurrenslagen som är tillämplig i det enskilda fallet.

Av propositionen framgår att lagen inte ska tillämpas på licensavtal som omfattas av lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal eller lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014. Äldre föreskrifter ska gälla till utgången av april 2015 för avtal som var i kraft den 1 augusti 2014. Äldre föreskrifter ska dock inte gälla för avtal som vid ikraftträdandet uppfyller villkoren för gruppundantag enligt de nya föreskrifterna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot förslaget till ändringar i lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring och tillstyrker därmed propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:221 Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring – anpassning till nya EU-regler:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Denna lag tillämpas på sådana avtal om tekniköverföring som ingåtts av två företag och som tillåter produktion av avtalsprodukterna.

Denna lag tillämpas på avtal om tekniköverföring.

Bestämmelsen i 1 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579) ska även tillämpas på avtal enligt denna lag.

Lagen tillämpas inte på licensavtal som omfattas av lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal eller lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling.

2 §

Under de villkor som följer av 3 § gäller för sådana avtal om tekniköverföring vilka innehåller konkurrensbegränsningar och som omfattas av 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) undantag från förbudet i samma paragraf mot sådana avtal. *Undantaget ska gälla till dess att de immateriella rättigheterna till den licensierade tekniken har upphört att gälla, förfallit eller förklarats ogiltiga eller, i fråga om know-how, så länge som denna förblir hemlig, utom då denna know-how blir allmänt tillgänglig till följd av en åtgärd som vidtas av licenstagaren, varvid undantaget ska gälla lika länge som avtalet.*

Under de villkor som följer av 3 § gäller för sådana avtal om tekniköverföring vilka innehåller konkurrensbegränsningar och som omfattas av 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) undantag från förbudet i samma paragraf mot sådana avtal. Undantag gäller dock endast för sådana grupper av avtal som uppfyller förutsättningarna för undantag i 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

Undantag gäller dock endast för sådana grupper av avtal som uppfyller förutsättningarna för undantag i 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

Av 2 kap. 3 § konkurrenslagen följer att Konkurrensverket kan besluta att ett enskilt avtal, som till följd av ett gruppundantag enligt denna lag är undantaget från förbudet i 2 kap. 1 § samma lag, inte ska omfattas av undantaget om avtalet har följder som är oförenliga med 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

3 §

I fråga om avtalen tillämpas bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 av den 7 april 2004 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring på motsvarande sätt, med undantag av artiklarna 2, 6, 7 och 9–11. Vidare ska hänvisningar till undantaget i artikel 2 avse 2 § i förening med 1 §.

I fråga om avtalen tillämpas bestämmelserna i kommissionens förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring¹ på motsvarande sätt, med undantag av artiklarna 2.1, 6, 7 och 9–11. Vidare ska hänvisningar till undantaget i artikel 2 avse 2 § första stycket i förening med 1 § första och andra stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av april 2015 för avtal som var i kraft den 1 augusti 2014. Äldre föreskrifter gäller dock inte för avtal som vid ikraftträdandet uppfyller villkoren för gruppundantag enligt de nya föreskrifterna.

¹ EUT L 93, 28.3.2014, s. 17 (Cclcx 32014R0316).